

Organiseer een meertalig Voorleesontbijt

Op 21 januari beginnen De Nationale Voorleesdagen 2026, die traditioneel van start gaan met Het Nationale Voorleesontbijt. Organiseert jouw Bibliotheek ook een Voorleesontbijt? Misschien kun je er een meertalige voorleesactiviteit van maken! In deze handleiding lees je hoe je dit aan kunt pakken.

Waarom een meertalig Voorleesontbijt?

Steeds meer kinderen worden in een andere thuistaal opgevoed. In Nederland wonen ruim 2,5 miljoen mensen die naast het Nederlands met een andere taal zijn opgegroeid. En dat aantal zal de komende decennia alleen maar toenemen.

Ouders en grootouders spelen een essentiële rol in de taalontwikkeling van hun kind, maar realiseren zich dat niet altijd. Bibliotheken kunnen hier een belangrijke rol in spelen. Stimuleer ouders om te zorgen voor een rijke en gevarieerde taalomgeving. Dat betekent veel praten, zingen, vertellen en voorlezen in de taal die zij het beste kennen, begrijpen en spreken: de taal van hun hart. Kinderen die de taal of talen van hun ouders van jongs af aan goed meekrijgen, zijn heel goed in staat om later het Nederlands erbij te leren. Bibliotheken kunnen verder een rol spelen in de taalontwikkeling van het meertalige kind door meertalige activiteiten, meertalige prentenboeken en betrouwbare informatie over meertaligheid beschikbaar te stellen.

Meertalig voorlezen

Door meertalig voor te lezen in de Bibliotheek geef je de eigen taal van (groot)ouders en hun kinderen ruimte en waardering. Hiermee boor je als Bibliotheek meteen een breder publiek aan en bied je een intercultureel aanbod. Een mooi moment voor een meertalige activiteit is De Nationale Voorleesdagen, zo kun je ook meertalige kinderen en hun (groot)ouders betrekken bij deze landelijke campagne.

**VOORLEZEN
GAAT VOOR!**

Stappenplan organisatie meertalig Voorleesontbijt *Kleine Aap*

Stap 1 - Kies een taal

Neem het Nederlands als voertaal van het meertalig Voorleesontbijt. Prentenboek van het Jaar *Kleine Aap* wordt pagina voor pagina voorgelezen, zowel in het Nederlands als in een andere taal. Welke taal kies jij? Ga na wat de veel voorkomende talen en nationaliteiten zijn op school en in de buurt en pols bij de (groot)ouders naar de gesproken thuishalen.

Kleine Aap is vertaald in het Turks, Arabisch, Oekraïens, Papiamentu, Papiamentu en Pools.

Voor het voorlezen in het Nederlands gebruik je het originele prentenboek van *Kleine Aap*, de mini-editie of de Vertelplaten die speciaal voor de Voorleesdagen gemaakt worden. Voor het voorlezen in het Turks, Arabisch, Oekraïens, Papiamentu, Papiamentu en Pools gebruik je de miniboekjes met vertalingen.

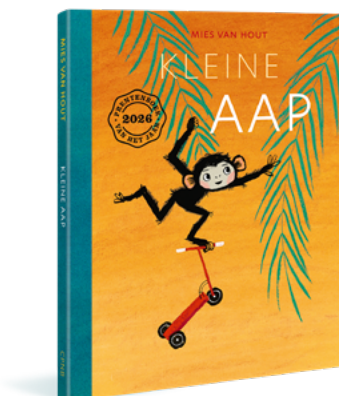
Let op: de miniboekjes met vertalingen zijn niet geschikt om op zichzelf te gebruiken voor het voorlezen. Om kinderen de prenten uit het boek te tonen heb je altijd het oorspronkelijke boek in het Nederlands nodig, of de vertelplaten.

Stap 2 - Nodig voorlezers uit

Zoek ouders, grootouders of een lokale bekendheid, die in het Nederlands en/of het Turks, Oekraïens, Arabisch, Papiamentu, Papiamentu of Pools zou willen voorlezen. Hoe doe je dit?

- Neem contact op met buurthuizen of Taalhuizen;
- Neem contact op met de VoorleesExpress in jullie regio;
- Deel een oproep via kinderopvang en scholen, of spreek mensen aan waarvan je weet dat ze een andere taal spreken;
- Hang een oproep op in de Bibliotheek. Mensen voelen zich aangesproken als ze een zinnetje Turks, Oekraïens, Papiamentu, Papiamentu, Arabisch of Pools op een uitnodiging zien staan.

Maak op voorhand kennis met de voorlezer(s) en leg hen uit wat de bedoeling is. Geef het voor te lezen boek en het vertaalde miniboekje mee naar huis om vooraf te oefenen. NB: op de doos met vertalingen staat een embargo tot 21 januari. Je mag de boekjes uiteraard wel vooraf uitdelen aan de voorlezers om te oefenen.

Stap 3 - Communicatie

Nodig ouders, grootouders en kinderen uit voor het Voorleesontbijt! Stem af met de afdeling of medewerker communicatie: wat communiceer je en in welke taal.

Hang posters op in de bibliotheek en breng het Voorleesontbijt onder de aandacht via:

- consultatiebureaus en Integrale Kind Centra;
- kinderopvang, voorscholen en scholen;
- anderstalige vrouwengroepen & verenigingen;
- taalhuis en VoorleesExpress
- internationale instellingen;
- uw website/sociale media/nieuwsbrief;
- lokale media en buurtkrantjes.

Onderschat het belang van je eigen netwerk en persoonlijk contact niet!

Stap 4 - Voorbereiding

Bedenk hoe je het Voorleesontbijt verder wil aankleden, naast het voorlezen.

- Hoe ga je het voorlezen introduceren, en wie gaat dat doen?
 - Begin bijvoorbeeld met het liedje 'De Voorleestrom', dat te beluisteren is op Spotify en BoekStart.nl in o.a. het Nederlands, Pools, Arabisch en Turks.
 - Op boekstart.nl/voorleestrom vind je ook de bladmuziek en de tekst van alle vertalingen (deze staat ook achterin de miniboekjes). Er is helaas nog geen Oekraïense versie van het liedje.
- Waar gaan de voorlezers en het publiek zitten?
 - Verwacht je een grote groep kinderen, dan kun je in plaats van het boek de speciale vertelplaten van het boek gebruiken. Voor de vertalingen gebruik je de miniboekjes.
- Wat gebeurt er na het voorlezen? Bied je de kinderen nog een activiteit aan?
 - Het is leuk om een thematafel te maken met boeken en informatie over de bibliotheek. Denk aan kinderboeken in verschillende talen, (BoekStart)folders over voorlezen en informatie over voorleesactiviteiten in de bibliotheek.
- Natuurlijk deel je aan de meertalige (groot)ouders na afloop de miniboekjes met vertalingen uit.
- Is er iets te eten en drinken voor de (groot)ouders en kinderen?
 - Je kunt (groot)ouders betrekken bij de activiteit door bijvoorbeeld te vragen of ze een typische specialiteit uit hun land kunnen meenemen en uitdelen.

Stap 5 – Het voorleesmoment

- Het is zo ver, de dag van het Voorleesontbijt is aangebroken!
Zet alles klaar: een of meerdere voorleesstoelen, kussentjes of stoelen voor de (groot)ouders en kinderen. Zorg dat *Kleine Aap* klaarligt, met vertalingen en eventueel de vertelplaten. Kleed de ruimte aan met materialen van De Nationale Voorleesdagen (posters, vlaggetjes, et cetera). Zet een laptop met geluidsversterking klaar voor De Voorleestrom.
- Zet koffie/thee/limonade en wat lekkers klaar.
- Stel de voorlezers voor aan de kinderen en leg aan de kinderen uit wat er gaat gebeuren. Zorg dat er een goede interactie is tussen de voorlezers en het publiek.
- Start het Voorleesontbijt met De Voorleestrom in verschillende talen en moedig (groot)ouders en kinderen aan om mee te zingen – deel hiervoor de tekst uit.
- Heet alle aanwezigen welkom (in verschillende talen) en geef een introductie.
- Lees afwisselend in het Nederlands en in de andere gekozen taal voor. Beide voorlezers wisselen elkaar pagina per pagina af. Je kunt het beste beginnen in de vreemde taal, zodat de kinderen aandachtig naar de taal kunnen luisteren zonder dat ze meteen alles moeten begrijpen.
- Stel tijdens en na het voorlezen vragen over het verhaal, zoals:

- Wat is het woord voor aap en step in het Pools, Oekraïens, Papiamentu, Papiamentu, Turks of Arabisch?
- Wat zou het leuke nieuws zijn dat Kleine Aap wil vertellen?
- Zie je dat Kleine Aap haar tong uitsteekt? Doe maar na.
- Wat is het grote dier waar Kleine Aap tegenaan botst, denk je?
- Wat maakt Kleine Aap zo blij en trots?

Vertel dat jullie een spel gaan doen waar je goed naar elkaar moet luisteren.

- Verdeel de groep in een binnen- en een buitenkring.
- Stel een vraag (bijvoorbeeld: Wat is je lievelingsdier?). De buitenkring vertelt, de binnenkring luistert. Bespreek kort wat er gehoord is.
- Wissel de rollen en stel een nieuwe vraag.

Rond af door iedereen te danken voor de aanwezigheid. Vraag de kinderen en de ouders wat ze er van vonden. Breng de thematafel onder de aandacht en deel de vertaalde miniboekjes uit aan (groot)ouders.

Deze handleiding is samengesteld door Stichting Lezen in samenwerking met Probiblio en Meertalig.nl. Bezoek de pagina 'Meertaligheid in de Bibliotheek' voor meer informatie, praktische tips en flyers, samengesteld door Probiblio.

